

TÜRKİYE İÇİN ULUSAL KALİTE SİSTEMİ

A NATIONAL QUALITY SYSTEM FOR TURKEY

Öktem Vardar
Işık Üniversitesi
Aralık 2006

► standartlara uyum /

compliance to standards . . . hesap verme/ **accountability**

► amaca uygunluk (hedefleri yakalamak) /

fitness for purpose . . . iyileşme, gelişme/ **enhancement**

😊 **denge**: kurumsal özerklik ~ kamuya hesap verme

balance: **institutional autonomy** ~ **public accountability**

min standartlara uyum ~ kurum amaçlarına uygunluk ~
mükemmellik

compliance to min standards ~ **fitness for purpose**
~ **excellence**

içeriye hesap verme ~ dışarıya hesap verme

internal ~ **external accountability**

▪ program akreditasyonu / **program accreditation**

▪ üniversite (bütününün) kurumsal değerlendirilmesi / **inst. eval.**₂

Yükseköğretimde kalite güvence sorumluluğu öncelikle yükseköğretim kurumlarındadır.

The responsibility for promoting quality in HE lies with the institutions.

Ancak, sistem genelinde kalite güvence çalışmalarını koordine edebilmek, ulusal öncelikleri ve uluslararası gelişme trendlerini gündeme koyabilmek için şemsiye ulusal otoritenin oluşumuna ihtiyaç var.

You do need, however, to develop a national umbrella organization to coordinate QA schemes, to promote national priorities and international trends.

geleneksel, mesleki ve akademik sorumluluklara dayanan düzen → formel kalite değerlendirme mekanizma ve süreçleri

traditional, collegial and academic self-regulation → explicit, formal QA mechanisms and processes

Kalite Kontrol

– standart, yukarıdan aşağı,
mutlak, yeknesak

Kalite Güvence

Kalite Geliştirme

Kalite Kültürü – hayat tarzı,
her seviyede sahiplenen,
aşağıdan yukarı, göreceli,
çeşitli

(Quality Control

– standards, top down,
absolute, uniform)

(Quality Assurance)

(Quality Enhancement)

(Quality Culture – way of
life, ownership, bottom
up, relative, diversified)

üniversitelerin kurumsal kimlikleri
gelişmediği için ilkeler, politikalar, süreçler
sürdürülebilir değil

low level of corporate identity in universities
reduces sustainability of policies, principles,
processes

Ulusal kalite güvence ajansının rolü:

- **kamuoyuna bilgi sunmak, şeffaflığı sağlamak,**
- yükseköğretimde kalite güvencesini yaymak,
- yükseköğretim kuruluşlarının kalite güvence mekanizmalarını denetlemek,

The role of the national QAA:

- to provide information to public, establish transparency,
- to disseminate the QA notion in HE,
- to monitor the QA mechanisms of HEI's,

- yükseköğretim kuruluşlarını ve/veya programlarını akredite etmek, değerlendirmek **veya** bunların yapılmasını sağlamak,
 - kamuya hesap vermek (standartlar; maliyet)
 - uluslararası tanınma sağlamak,
 - yükseköğretim sektörü planlama sürecine yardımcı olmak.
-
- to accredit, evaluate HEI's and/or programs or see to it that it is done,
 - public accountability (standards; use of money)
 - to get international recognition,
 - to contribute to the HE sector planning process.

koşullar (conditions)

1. **Bağımsız olması ...**

Independence ...

2. Ajansın kompozisyonu ...

Composition of the agency ...

3. Standart ve prosedürler ...

Standards and procedures ...

4. Kritik kütlesi olması ...

Critical mass...

ulusal kültürel eğilimler~ulusal değerlendirme
sistemi

national cultural tendencies ~ national evaluation
system

Hofstede (1991)/ Billing (2004) :

güç odaklarına yakınlık (power distance),
belirsizlikten kaçma (uncertainty avoidance),
erkeksi veya kadınsı yaklaşım (femininity),
bireysel veya kolektivist yaklaşım
(individualism)

Fransa ~ Türkiye ~ Portekiz ...

hesap verme/ kıyaslama merkezli, nesnel ölçütlere ve performans göstergelerine dayanan, yüksek standartlı tek modeli benimseyen, merkezi yönetimde geliştirilen, hakem değerlendirmesine ağırlık veren bir sistem.

a centrally designed system based on accountability/ benchmarking, using objective measures and performance indicators, having one high standard.

Başarının ön koşulları:

amacın ne olduğu hk. fikir birliği ve ona uygun tasarım; süreklilik ; çalışma koşullarının sağlanması; lider - sahiplerin olması, yıldırıcı/ küstürücü başlangıç yapmamak...

Prerequisites for success:

clarity of purpose and appropriate design; sustainability; proper working conditions; leader-ownership; avoiding demotivating start...

- haddini aşmamak – standartları koyma yetkisi kimde?
- organizasyonun mevcudiyetini sağlama içgüdüleri frenlenebilir mi?
- komisyon psiko-dinamiği dikkate değer...
- meta akreditasyon geliyor.

to know the limits - who sets the standards?
instinct of promoting organizational self-existence...
psycho-dynamics of committee work ...
meta accreditation is coming.

Öneriler / suggestions

Arza dayanan (supply controlled HE) yükseköğretim ve bunu değerlendirmeye çalışan vakıf üniversiteleri ortamında min. kalite standartlarını korumak ... Protect min. quality standards in a supply controlled HE and private provision trying to exploit this...

Bilginin – doğru, güncel, ilgili bilginin – kamuya açık hale gelmesini sağlamak, paydaşların doğru karar vermesini kolaylaştırmak Make correct, up-to-date, relevant info available to public, to enable stakeholders to take the right decision

- 1.yıllık verilerin düzenli olarak Ajansın ve Üniv'nin web sayfasında olmasını sağlamak
- 2.ESG çerçevesinde değerlendirmeye başlamak
3. yükseköğretimde kalite güvencesini yaymak (elle gelen düşün bayram),

- 1.publish annual data on the web page
- 2.start evaluations based on ESG
- 3.disseminate QA practices in HE

Ne yapmak istiyorsunuz? ...strateji!
Nasıl yapmak istiyorsunuz? Uygulama!
İşe yaradığını nereden biliyorsunuz?
..... kalite güvence!
İyileştirmek için ne gibi değişiklikler
yapacaksınız? İyileştirme!

What are you trying to do? strategy!
How are you trying to do it?implementation!
How do you know it works?Q assurance!
How do you change in order to improve?.... Q.
enhancement!